

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

MESLEK KOMİTELERİ

ORTAK TOPLANTISI

ENDER YORGANCILAR
Yönetim Kurulu Başkanı

19/20 Mart 2009

REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ

Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008
85	69	55	52
Ocak 2008	Ocak 2009		
104	59		
Şubat 2008	Şubat 2009		
104	63		

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ DEĞİŞİM ORANLARI (%)

	Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008
Toplam Sanayi	-4,3	-6,8	-13,3	-17,8
İmalat Sanayii	-5,3	-8,2	-14,9	-20,1
	Ocak 2008		Ocak 2009	
Toplam Sanayi	11,6		-21,3	
İmalat Sanayii	11,3		-24,2	

ÜRETİM ENDEKSİNDE SEKTÖREL DEĞİŞİM ORANLARI

01/ 2008-01/2009

	%
Motorlu kara taşıtları	-60,3
Deri	-31,1
Tekstil	-28,3
Plastik ve Kauçuk	-24,6
Ana metal sanayii	-24,1
Makine ve teçhizat imalatı	-22,5
Kimyasal maddeler	-20,2

Sanayi Üretiminde Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre
Ocak 2009

Ara Malı Üretimindeki Değişim (%) -24

Tüketim Malı Üretimindeki Değişim (%) -25,4

Yatırım Malı Üretimindeki Değişim (%) -45

TÜİK VERİLERİNE GÖRE KAPASİTE KULLANIMI (%)

Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008
79,8	76,7	72,9	64,7
Ocak 2008	Ocak 2009		
80,3	63,8		
Şubat 2008	Şubat 2009		
79,3	63,8 		

ODALARIN KENDİ ARAŐTIRMA VERİLERİ

2008 IV. ÇEYREK KAPASİTE KULLANIM ORANI (%)

EBSO	İstanbul Sanayi Odası	Ankara Sanayi Odası	Kocaeli Sanayi Odası	Konya Sanayi Odası
55	59	49,5	58	35

KÜÇÜLEN SANAYİLER LİĞİ
SANAYİ ÜRETİM EMDEKSİ-01/2008-01/2009

	Değişim (%)	
Japonya	-30,8	
Singapur	-29,1	
Güney Kore	-25,6	
İspanya	-23,6	
Türkiye	-21,3	

ELEKTRİK TÜKETİMİ (TEİAŞ; Milyon kwh)

Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008	Ocak 2009
16.048	14.872	15.379	15.706	16.839
Şubat 2008		 -% 10	Şubat 2009	
16.628			14.945	

İAOSB ELEKTRİK TÜKETİMİ (Milyon Kwh)

Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008
39.5	36.1	36.3	28.5
Ocak 2008		Ocak 2009	
41.5	-%19.5 	33.4	
Şubat 2008		Şubat 2009	
40.5	-%22 	31.7	

İAOSB DOĞALGAZ TÜKETİMİ (Milyon Standart m³)

Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008
10.3	7.3	9.6	8.1
Ocak 2008	-%26	Ocak 2009	
13.6		10	
Şubat 2008	-%33	Şubat 2009	
12.2		8.1	

İHRACAT RAKAMLARI (Milyar \$)

	Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008
Toplam	12.7	9.7	9.3	7.7
İmalat Sanayii	12	8.9	8.7	7.1

	Ocak 2008		Ocak 2009
Toplam	10.6	-%25 ↓	7.9
İmalat Sanayii	9.9	-%26 ↓	7.3

İŞKUR'A YAPILAN BAŞVURU SAYISI

	Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008
Türkiye	43.532	101.938	148.810	180.990
İzmir	2.884	7.260	9.592	11.711
	Ocak 2008		Ocak 2009	
Türkiye	80.580	%94 ↑	156.411	
İzmir	5.130	%78 ↑	9.149	

2008 yılı Ocak ayından 2009 yılı Ocak sonuna kadar 1 milyon 342 bin kişi başvuruda bulunmuştur.

**KARŞILIKSIZ ÇEKLER İÇİNDE
ÖDENEN ÇEKLERİN ORANI (%)**

Eylül 2008	Ekim 2008	Kasım 2008	Aralık 2008
56,4	51,5	55,1	42,8
Ocak 2008		Ocak 2009	
68,6		55,2	
Şubat 2008		Şubat 2009	
68,9		58,3	

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

MESLEK KOMİTELERİ

ORTAK TOPLANTISI

ENDER YORGANCILAR
Yönetim Kurulu Başkanı

20 Mart 2009

2009 YILI İÇİN ACİL EYLEM PLANI

VAKİT KAYBETMEDEN YÜRÜRLÜĞE GİRMELİDİR

Türkiye ekonomisinin son altı yılda yakaladığı istikrarlı büyüme trendinde, Türkiye sanayisinin ekonomide yarattığı katma değer payı oldukça büyüktür. Reel sektördeki erozyon krizle birlikte artış göstermiş olup, sanayi sektörüne yönelik bir acil eylem planının hazırlanmaması ekonomide geri dönülemeyecek maliyetlere neden olabilecektir.

Son yıllarda sanayi üretimindeki istikrarsızlık, giderek yükselen cari açık, büyüyen kayıt dışı sektör ve yarattığı haksız rekabet, başta enerji ve işgücü olmak üzere yüksek girdi maliyetleri nedeniyle hızla azalan rekabet gücü, döviz cinsinden özel sektör borçlanması gibi yapısal sorunlar yaşayan Türk ekonomisi, 2008 yılında başlayan küresel krizin etkisiyle son derece kritik bir döneme girmiştir. Yaşanan küresel kriz;

- ⇒ Büyüme oranı, sanayi üretimi, ekonominin tüm göstergelerindeki olumsuz seyir,
- ⇒ Reel sektörde büyük ölçüde talep daralması,
- ⇒ Batı ülkelerinde yaşanan resesyon nedeniyle sanayinin üretiminde azalma ve ihracatçının pazarında düşme,
- ⇒ Kredi olanaklarında ciddi derecede azalma, akreditif, teminat mektubu ve benzeri bankacılık hizmetlerinin durma noktasına gelmesi,
- ⇒ Gelişmiş ülkelerin geliştirmekte olan ülkelere akan yabancı sermaye ve orta vadeli kredilerin azalması ve buna bağlı olarak Türkiye'ye giren fonlarda azalma gerçekleşmesi
- ⇒ Kapanan işyeri sayısı ve işsizlikte artış gibi birçok sorunu beraberinde getirmiştir.

2009 yılının kayıp bir yıl olmaması adına, reel sektörü ayakta tutacak, kalıcı çözümleri içeren bir acil eylem paketinin vakit kaybetmeden oluşturulması ve uygulamaya konulmasının gereğine inanmaktayız.

Türkiye için böyle bir dönemde, risk barındıran unsurların Hükümet tarafından kontrol altında olduğuna dair güvencenin verilmesi ve alınan önlemlerin etkin ve güven verici bir iletişim stratejisiyle hayata geçirilmesi çok önemlidir.

REEL SEKTÖR BORCU RİSK OLUŞTURMAKTADIR

Özel sektör, dış kredi bulmanın giderek zorlaştığı bu yıl içinde, 40 milyar doları aşan borç ile karşı karşıya kalmıştır.

Büyüme sağlayan özel sektörün bu krize borçlu yakalanmış olması, ülkemiz adına büyük risk doğurmaktadır. Ama biliyoruz ki bu borcun karşılığı yatırımdadır. Bu borç, üreten, ihracat yapan bizlerin sırtındadır. Bugün 132 milyar dolar ihracat gerçekleştiriliyorsa bunda en büyük payın özel sektöre ait olduğu da unutulmamalıdır.

Riskin temel kaynağı düşen gelirler ile borcu geri ödeme kabiliyetinin azalmış olmasıdır.

Yüksek dış borca karşın, iç ve dış talepteki azalmaya bağlı olarak pazarın daralması, sipariş iptalleri, yapılan satışlardan doğan alacakların vadesinin uzaması ve tahsilatın güçleşmesi sanayicilerimizi, dış borçların ödemesinde zor durumda bırakacaktır.

Önümüzdeki günler reel sektör açısından çok zor geçecektir. Bu nedenle de reel sektörün önünü açacak gerekli düzenlemeler ivedilikle hayata geçirilmelidir. Gerektiğinde Anadolu Yaklaşımı gibi destek programları işlevsel bir biçimde kullanılabilirdir.

İŞSİZLİK SORUNUNA KALICI ÇÖZÜM BULUNMALIDIR

Küresel kriz öncesinde kronik sorunumuz olan işsizlik, kriz sonrası adeta patlama yaşamıştır.

İstihdamdaki darboğazın daha fazla büyümemesi için; istihdam yaratıcı ekonomi politikalar uygulanmalı, istihdam dostu büyümeye ağırlık verilmeli, tarım dışı sektörlerde yüksek büyüme hedeflenmeli ve hizmet sektöründe büyüme teşvik edilmelidir. Bu kapsamda;

- ⇒ OECD ortalamalarının üzerindeki vergi yükünün azaltılarak, özel sektörün istihdam yaratması yönünde düzenlemeler yapılmalı
- ⇒ SSK primlerinde; çalışan sayısına göre SSK prim sistemi getirilmeli,
- ⇒ SSK primlerini düzenli ödeyen işverenlere teşvik sistemi ve prim iskontosu getirilmeli
- ⇒ Kıdem tazminatı ile ilgili düzenlemeleri de kapsayan yeni bir istihdam paketi hazırlanmalı,
- ⇒ Kıdem tazminatı ile işsizlik sigortasının tek bir fon altında toplanması sağlanmalı
- ⇒ Alt-işveren ilişkisini düzenleyen mevzuatın yeniden düzenlenerek ve mevzuattaki katılık giderilerek küçük ve orta ölçekli firmalara yeni iş alanları yaratmanın, yan sanayinin desteklenmesinin ve buna bağlı olarak istihdamın artırılmasının önü açılmalıdır.

İHRACATA YÖNELİK VE İSTİHDAM YARATAN PROJELERE TEŞVİKLER UYGULANMALIDIR

İşletmelerimizin 2009 yılını daha az kayıpla atlatabilmeleri için; ihracata yönelik; üretimi ve istihdamı artıracak projelere özel vergi teşvikleri uygulanmalıdır. Bu çerçevede;

- ⇒ 2009 yılına özel girdi maliyetleri üzerine aşırı yüklenilmiş olan vergilerde gerçekçi indirimler sağlanmalı,
- ⇒ Taksitlendirme imkanı sağlanmalı,
- ⇒ SSK primleri düşürülmeli,
- ⇒ Vergi ve SSK borçlarındaki faizlerin kaldırılarak 36 ay vadeye dayanan yeni ödeme planının oluşturulması sağlanmalı,

- ⇒ SSK ve vergilerden kaynaklanan haciz işlemleri durdurulmalı,
- ⇒ 2008 yılı 3. döneminden başlayan tüm KDV, gelir vergisi vs. vergilerin ertelenmesi ve bu ödemelerin en iyimser yaklaşımla 2009 yılının 3. döneminden başlayarak taksitlendirilmesi imkanı tanınmalı,
- ⇒ Kiralarda sanayicinin stopajı kaldırılmalı,
- ⇒ Serbest Bölgelerde faaliyet gösteren üretici firmaların istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretlerin gelir vergisinden müstesna olması için aranan asgari %85 oranındaki ihracat koşulunun, içinde bulunduğumuz darboğaz göz önüne alınarak, %51 seviyesine çekilmesi sağlanmalıdır.

BÜYÜMEDE SÜREKLİLİK SAĞLANMALIDIR

2008 yılının 3. çeyreğinde büyüme hızı bir yıl önceye göre %2.8 puanlık düşüş göstermiş olup, %0,5 olarak gerçekleşmiştir. %0,5'lik büyüme, ülkemiz potansiyelinin çok altında bir seviyededir.

Ekonomik göstergeler, 2009 yılında en iyi tahminle %2 küçülmeyi işaret etmektedir.

Bu büyük düşüşü sadece küresel ekonomik çalkantılara bağlamak doğru değildir. İthalata dayalı olarak özellikle Türkiye ekonomisinin temel sektörleri olan başta; kimya ve petrokimya olmak üzere otomotiv, ambalaj, beyaz eşya, elektronik, tarım, tekstil ve diğer bütün alt sektörlerin rekabet gücünü koruyabilmeleri mümkün değildir.

Üretim olmadan büyümenin gerçekleşmesi mümkün değildir, büyüme gerçekleşmezse hizmet sektörünün de önü daralacaktır. Krize bağlı olarak düşen büyüme oranının daha da olumsuz bir noktaya gitmemesi için reel sektörün desteklenmesi mecburidir. Tüm projeler üretim ve istihdam odaklı olmak zorundadır.

EKONOMİK DURGUNLUK VE YATIRIMLARIN ERTELENMESİ

Sanayi üretimi 2008 Ocak ayına, 2007'nin aynı ayına göre %11,6'lık bir artışla başlamasına rağmen, Aralık ayını -17,6 azalışla kapamıştır.

Kriz nedeniyle birçok firma çalışma sermayeleri olmadığı için kapanmış veya kapanma ve/veya üretimlerine ara verme tehlikesiyle karşı karşıya kalmışlardır. Birçok sektörde kapasite kullanım oranları %65-70 seviyesine düşmüştür.

Yaşadığımız süreç, özel sektör yatırımlarının ertelenmesine ve ülkemize yatırım yapmayı planlayan yabancı yatırımcıların da yatırımlarını askıya almalarına sebep olmuştur.

Yatırıma dönüşmesi gerekirken ülkemizde tutamadığımız kar transferleri, 2002-2008 döneminde 9 milyar doları aşmıştır.

Kriz nedeniyle gelişmiş ülkelere gelişmekte olan ülkelere akan yabancı sermaye ve orta vadeli krediler azalmış ve buna bağlı olarak Türkiye'ye giren fonlarda azalma gerçekleşmiştir.

Ülkemizde ekonomidense siyasetin öne çıkması ve yüksek enerji maliyetleri ertelenen yatırımların sayısını arttırmaktadır. Bu da yatırım indiriminin tekrar uygulanmasını zorunlu kılmaktadır.

Üretime ve ekonomik sorumluluklara odaklanmamış siyaset, öncelikleri ülkemize kan kaybettirmektedir.

Bu çerçevede;

- ⇒ Kamu kaynaklarının verimlilik esasına uygun olmayan koşullarda harcanması önlenmeli,
- ⇒ Kamuda gizli işsizlik devam ederken değer yaratmayan istihdam sağlama uygulamasına son verilmeli,
- ⇒ Özelleştirme sonrası kamuda kalan personelin gizli işsiz olarak kalması önlenmelidir.

SEKTÖREL TEŞVİK SİSTEMİ BENİMSENMELİDİR

Yatırımları doğru yere sevk edecek ve atıl yatırımlar haline getirmeyecek, ileri teknoloji ve ihracata yönelik dinamik bir teşvik sistemine acilen ihtiyacımız vardır. Bu anlamda, yeni yatırımları teşvik etmek amacıyla hazırlanan yeni düzenlemede, bölgesel ve sektörel teşvik, bölgesel asgari ücret gibi konular beklentilere cevap verecek şekilde hazırlanmalı, yasa vakit kaybetmeden somutlaştırılmalı ve uygulanmaya alınmalıdır. Sektörel teşvik sistemlerinin yerli üretimi daha fazla destekler noktaya getirilmesi için;

- ⇒ Türkiye'nin aleyhine gelişen serbest ticaret anlaşmaları gözden geçirilmeli ve serbest ticaret anlaşmaları yapılırken yerli üreticiyi koruyacak önlemler alınmalı,
- ⇒ Yatırım indirimi yeniden uygulanarak sanayici yatırıma yönlendirilmelidir
- ⇒ Tarım kesimine zamanında doğru destekler verilmeli, et ve süt teşvikleri arttırılmalıdır.

ENERJİ MALİYETLERİ DÜŞÜRÜLMELİDİR

Gerek doğalgaz, gerek elektrik, gerekse petrol fiyatlarındaki artış ülkemizin mukayeseli ve rekabetçi piyasalarda geriye düşmesine neden olmaktadır.

Toplam işletme maliyetleri içinde enerjinin payının artması, üretimin de pahalılaşmasına en büyük sebeptir.

Bu kapsamda,

- ⇒ Faturalara yansıyan, kamu kaynaklı eklentiler özellikle bu dönemde kalkmalı, **TRT payı sıfırlanmalı,**
- ⇒ Doğal gaz piyasası liberalleştirilmeli, BOTAŞ tekeli kaldırılmalı,
- ⇒ İhracat yapmak ve istihdam yaratmak kaydıyla katma değer yaratan projelere özel enerji teşviki uygulaması getirilmeli,
- ⇒ **Enerji kullanımında, sanayi tarife gruplarını esas alarak küçük, orta, büyük ve çok büyük sanayici için farklı bir tarife hazırlanmalı ve hafta sonları ve bayram tatillerinde sanayici için gece tarifesi uygulanmalı,**
- ⇒ Elektrik hırsızlığını önleyecek mekanizmalar hayata geçirilmeli,
- ⇒ Enerjide dışa bağımlılık düzeyinin azaltılması ve maliyetlerin düşürülmesi amacıyla alternatif enerji kaynaklarına yönelik yeni yatırımlar yapılmalı, yatırım projeleri desteklenmelidir.

KOBİ BAKANLIĞI VE KOBİ BANKASI KURULMALIDIR

KOBİ'ler, Türkiye'de imalat sanayinin %99'unu oluşturmakta; toplam istihdamın %80'ini ve toplam ihracatın yaklaşık %17'sini sağlamaktadır. Ülke ekonomisinde böylesine yeri olan bir kesimin sorunlarına çözüm arayacak bir KOBİ Bakanlığı'na, ülkemizin acilen ihtiyacı vardır.

KOBİ'lerin yaşadığı sorunların en başında finansman sıkıntısı gelmektedir. O nedenle de KOBİ'lerin sıkıntısını giderecek bir KOBİ bankasının kurulması ve kredilerin bu banka aracılığıyla tasnif edilmesi faydalı olacaktır. Reel sektörün içine düştüğü çıkmazdan, ancak geniş kapsamlı, KOBİ'lerin de içinde yer alacağı bir modelle çözüme gidilebilir.

KOBİ'lerin bugüne kadar hep yanında olan Halk Bankası, Ziraat Bankası ve Vakıfbank özelleştirme sürecinde yabancı sermayeye satılmamalı, hatta meslek kuruluşları tarafından satın alınmasına imkan tanınmalıdır.

FİNANSMAN SORUNUNA ÇÖZÜM BULUNMALIDIR

Kriz sürecini daha sorunsuz atlatabilmek adına;

- ⇒ Bankalar ve reel sektör arasındaki kredi kanallarının kapanmaması için gerekli mekanizmalar hayata geçirilmesi,
- ⇒ Bugüne kadar ithalatı teşvik edici uygulamaların yerli üretimin birbirinden alım satımını teşvik edici ve garantileyici hale dönüştürülmesi kapsamında Halk Bankası, Devlet bankaları ve KOSGEB'in işbirliği ile 1 milyar \$'lık bir alacak sigorta fonu oluşturulması,
- ⇒ Merkez Bankası'nın reel sektörü ticari bankalar kanalıyla fonlamaya devam etmesi,
- ⇒ Merkez Bankası, bankaların iskonto kredisi vermesinin koşullarını ve bankaların Merkez Bankası'ndan sağlayabilecekleri reeskont kredisi kullanımının kolaylaştırılması ve şartlarının hafifletilmesi,
Kredi maliyetleri ve teminat miktarlarının düşürülmesi; BSMV ve **KKDF** gibi maliyet kalemlerinin belirli bir süre kaldırılması ve/veya azaltılması,

- ⇒ Kamu alacaklarının gecikmesinde uygulanan faiz oranlarının azaltılması,
- ⇒ İşsizlik sigortası fonunda biriken tutarın yarısının devlet garantisi altında finans sistemine aktarılması,
- ⇒ Sendikasyon kredilerini yenileyen bankaların reel sektöre kredi vermesinin sağlanması,
- ⇒ Sosyal güvenlik kurumundan alınan borcu yoktur yazısının temini konusunda zaman kaybını ve mevcut sorunları önleyici yeni düzenlemelere gidilmesi,
- ⇒ Zirai ürünlerden tevkiat yapılması hususunda; tarıma dayalı sanayide faaliyet gösteren firmaların BAGKUR primi kesme mükellefiyetini, her mükellefin kendi sorumluluğunu kendisine yüklemesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ile mevcut uygulamanın kaldırılması,
- ⇒ Yeterli teminat gösteremediği için KOSGEB kredilerine hak kazanıp kullanamayan KOBİ'ler için yeniden düzenleme yapılması,

- ⇒ Leasing’de katma değer vergisinin eskisi gibi muaf tutulması,
- ⇒ Kamu sektörüne iş yapan özel sektörün, alacağıının tahsilinde yaşanan sorunların giderilmesi,
- ⇒ Çeklerle ilgili kalıcı ve doğru düzenleme yapılması, (711-b uygulaması)
- ⇒ Faizlerin daha da düşürülmesi,
- ⇒ Gübredeki KDV’nin makul oranlara çekilmesi, mazottaki ÖTV’nin kaldırılması,
- ⇒ İzabe tesislerinin ana girdisi olan hurda ithalinde alınan % 0,5 oranındaki Çevre Katkı Payı’nın tamamen kaldırılması ya da en azından 2009 yılında hiç alınmaması,
- ⇒ Kur değişimlerinin döviz bazında borçlu firma bilançolarına yansımaları nedeniyle oluşan fiktif karların vergilendirilmesinin yeniden düzenlenmesi önem arz etmektedir.

YERLİ MALI KULLANIMI ÖZENDİRİLMELİDİR

Yerli malı kullanımı, küresel krizde çıkmaza giren ülkeler için önemli bir çıkış noktasıdır. Yerli üretimi ve yerli tüketimi teşvik edici mekanizmaları harekete geçirerek krizi avantaja çevirme fırsatı kaçırılmamalıdır.

Bu çerçevede;

- ⇒ Kamu İhale Kanunu'nda yerli malı üreticilerine sağlanan avantajların etkinliğinin sağlanması ve hammaddesini yurt içi sanayiden karşılayan yerli malı üreticileri lehine düzenleme yapılması,
- ⇒ Kamu İhale Kanunu'nda yer alan ve AB'de bulunan yerli sanayicilere pozitif ayrımcılık uygulamasının getirilmesi,
- ⇒ Kamu ihalelerinde yerli hammadde kullanan firmalara öncelik tanınarak dış ticaret açığının en çok verildiği ara mallarında katma değer yurt içinde kalmasının sağlanması,

- ⇒ Dahilde işleme rejiminin gözden geçirilerek DİR uygulamasında yerli üretimin desteklenmesinin sağlanması ve bu çerçevede DİR uygulamasının en az %25'ine yerli alım şartı konulması,
- ⇒ Kamu ihale kurumunun yerli üretime %15 daha fazla fiyat avantajı sağlama uygulamasına, ürünün hammaddesinin yerli üretim şartı getirilmesi,
- ⇒ Yerli üretimi destekleme uygulamalarının kamuoyuna duyurulması ve toplumun yerli malı kullanımı ile istihdama sağlanan katkı konusunda bilinçlendirilmesi,
- ⇒ Hipermarketlere belli oranda yerli ürün satma zorunluluğunun getirilmesi,
- ⇒ Yerli firmalara markalarını tanıtmaya fırsatı verilmesi çerçevesinde, büyük mağazalardaki "Private marka" ürünlerin toplam cirodaki payının %20'yi geçmemesinin sağlanması,
- ⇒ Hipermarket Yasası'nın uzun zaman alacak olması söz konusu ise, en azından Kanun Hükmünde Kararname ile bu düzenlemenin yapılması yönündeki çalışmalar hızlandırılmalıdır.